

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nrv. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Navežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nrv. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-branilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Škandali ljudskega štetja.

Revizije ob azistenci c. kr. redarjev. - Nezaslišana zloraba uradne oblasti. - Veliko ogorčenje.

Res ne vemo več, kako naj bi dali duška ogorčenju in jezi, ki nam zbog dogodkov, ki se te dni odigravajo v naši občini pred našimi očmi in pred očmi c. kr. oblastnjem v zasmeh naravni pravici, v zasmeh pisanemu zakonu, v zasmeh vsaki avtoriteti. Ljudje prihajajo v naše uredništvo, eni s solzami v očeh, drugi s stisnjenimi pestmi, tretji škripajoči z zobmi. In vsi ti nas vprašujejo v onemogli jezi: Kaj naj storimo?

Kaj naj storimo? — to vprašanje smo stavili tudi mi že tisočkrat, a odgovora na vse to ne vemo, ne najdemo. Onemogli smo, brez sredstev, brez orožja, proti organiziranemu nasilju, ki činiški tepta prava posameznikov, prava narodne celote, onemogli smo napram jati obupancev, ki pod krinko avtoritete gazijo zakon in uganjajo svoje bahanalije ob pasivni azistenci oblasti.

Zivimo v izjemnem stanju. V Trstu ne veljajo več ne pravica, ne zakon. Le tako si moremo tolmčiti dejstvo, da je c. kr. državna oblast, kateri je v neštevilnih slučajih dokazano, da so kršili zakon, dala na razpolago c. kr. redarje, da morejo pred očmi teh poslednjih nadaljevati nasilstva in nezakonitosti.

Pod pero nam sili strup... Ali, kaj hočemo? Bilo jim! Ali, uverjeni naj bodo, da nas s tem ne uničijo. Morejo nas pač spraviti s papirja, ne spravijo nas pa z zemlje.

Zataje nam za tisoče in tisoče duš, a le — na papirju. Mi ostanemo klubu temu to, kar smo bili. Borili se bomo, kakor dosedaj, tudi v bodoče z zobmi in nohti pred nasilstvi, a na papirju ostanemo in ne le to, nas bo vedno več. Ko o sedanjih združenih avstrijskih in italijansko-irredentističnih strahovladi v Trstu ne bo več ne duha ne sluha, bomo Slovenci še vedno živeli!

Nezaslišana zloraba uradne oblasti.

Doznali smo o slučaju (o katerem je že obveščena tudi oblast), ko je magistrat izročil polo s slovenskim jezikom navadnemu agitatorju, torej privatni osebi, da je le-ta mogel iti znjo k dotičnemu delodajalcu, ki je seveda pritisnil na dotičnega uslužbenca z gozno, da ga nemudoma vrže na cesto z vso družino vred, ako ne napove italijanskega občevalnega jezika!!

To je naravnost nezaslišana zloraba uradne oblasti od strani našega magistrata, ki je tem huja, ker smemo smatrati kakor izključeno, da bi bil to osamljen slučaj. Torej važni uradni spisi se izročajo bogve kakim privatnim osebam v svrhu ne le nezakonite, ampak tudi nemoralne agitacije in brutalnega nasilja. Razmere na upravi te občine so res že dozorele tako daleč, da je že skrajni čas, da pade nanje — sekira. To je že naravnost grozna dekadenca politične in javne morale. Država, v kateri državne oblasti ne morejo ali nočejo nastopiti proti takim zlorabam uradne oblasti, je nehala biti pravna država. Zato pričakujemo z vso gotovostjo, da v gori označenem, prijavljenem jim slučaju nastopijo z neizprosno energijo.

Samovoljnosti gospodarjev stanovanj.

V ulici Sapone št. 5 (stanuje v IV. nadstropju družina Marusig. V tem družini stanujeta kakor posteljaša Alojzij Stofa, pek iz Volčjegrada, in Silvester Silič, sodar iz Bilj pri Gorici. Ta dva je gospodar samovoljno zapisal za Italijana. Ko pa sta rečena dva — opozorjena na to — interpelirala gospodarja stanovanja, jima je leta odgovoril činično, da saj je to vseeno in da mu tudi „Slavi“ ne dajo nič.

Dalje sta služkinji Franciška Peca iz Spodnjih Leže pri Divači, v službi pri Luigi Spigoletto, Stadion 22

Kriza na Hrvatskem.

Akcija za delazmožnost sabora.

Zagreb, 18. I.

Člen „slavonske grupe“, pristaša Tomašićev, neverificirani poslanec, a vendar predsednik sabora dr. Neumann, je sklical voditelje političnih strank na dogovore. Namen temu dogovoru je, da bi dosegli „sporazumljenje“, ki naj bi zagotovilo, da bo hrvatski sabor v predstojećem zasedanju sposoben za delo. Dr. Neumann nadaljuje torej delo banovo. Ker Tomašić ni vspel, je prepustil nadaljnjo akcijo saborskemu predsedniku in neverificiranemu poslancu dr. Neumannu.

Parlamentarni običaj je, da je predsednik zbornice iz najmočnejše skupine. A ne le, da pri Neumannu ni izpolnjen ta pogoj, marveč je še — kakor že omenjeno — njegova izvolitev proglašena za preporno! Vmes je torej vprašanje, da-li bo verificiran? In takov predsednik naj bi ob takih težkih okoliščinah sestavljal večino?!

V nedeljo je bila v Oseku velika skupščina povodom ustanovitve lokalne organizacije hrvatske samostalne stranke. Dogodki na tej znameniti skupščini ravno v centru „slavonske grupe“ govore jasno, da koalicijska ne bo poslušala sirenskih glasov — banovega instrumenta, dra. Neumanna! — Tenor na tej ogromno obiskani skupščini je bil proti režimu bana Tomašića, a značil je ob enem nezaupnico „slavonski grupi“ in posebno še dru. Neumannu, ker se je skupščina vršila v njegovem volilnem okraju in ker so na shodu aplavdirali koaliciji tudi — Neumannovi volilci!!

Koalicijska torej ne bo hotela na noben način pomagati na ustvarjanju „delazmožne večine“. Tudi „državnopravna opozicija“ — če bi bila v resnici radikalna, kakor zna biti na volitvah — bi morala jednostavno odbiti poziv dra. Neumanna, a to z motivacijo, da se ne spušta v pogajanja s saborskimi predsednikom, ki kakor poslanec niti verificiran ni!

Med tem pa se je baje — kakor čujemo — že našla formula, po kateri bodo frankofurtimeši votirali vladi indemnitet. Vlada da poda izjavo, da votiranje indemnitet ne pomenja izraza zaupanja vladi, marveč da je to „potreba“, ki jo zahtevajo gospodarski interesi dežele. In frankofurtimeši, ki se toliko interesirajo za „gospodarske potrebe hrvatskega naroda“, bodo pod to pretvezo votirali vladi indemnitet.

V ta namen se vrše tajni dogovori med Tomašićem in frankofurtimeši. Nagrado, ki jo dobe za to frankofurtimeši, izvedo že čez par tednov iz uradnih „Narodnih novin“, kjer se razglajajo dobrote, ki jih deli vlada v tej ali oni obliki! — Vendar pa čujemo, da je ban silno ozlovoljen, ker se mu maneuver s koalicijo za zagotovljenje delazmožne večine ni posrečil, radi česar se bližnja okolica banova boji, da prevzvišeni zopet dobi kako — politično influenco!!

Politični dogodki v Avstriji.

„Slovanska enota“.

Med parlamentarnimi komisijami češkega kluba in obeh jugoslovanskih klubov se vrše pogajanja glede nove organizacije „Slovanske enote“, ki je vsled zedinjenja čeških poslancev v enotni klub prenehala obstajati v dosednji obliki.

Italijani in novopečeni Bienenrth.

Posl. Bugatto je izjavil napram nekemu uredniku lista „Zeit“, da kaže izjava ministrskega predsednika Bienenrtha glede italijanske pravne fakultete, da računa vlada še vedno na to, da Italijani ostanejo del vladne večine.

Vprašanje italijanske pravne fakultete.

Posl. Bugatto je izjavil napram dopisniku milanskega „Secola“ bojazen, da bodo Slovenci glasovali za Trst kakor sedež italijanske pravne fakultete, da bi s tem vrgli vlado, ali pa prepričali rešitev tega vprašanja.

Beležimo to čudno vest le po dolžnosti kronistov...

Bienenrth III.

Baron Bienenrth je čutil pri otvoritveni seji potrebo, razviti vladni program.

Baron Bienenrth je tudi obečal, da bo vlada z vsemi silami delala na to, da se ublaži draginjo, obenem pa je apeliral na patriotična čustva prebivalstva in opozarjal na nova bremena za nikdar siti militarizem. Res lepa tolažba! Pesek v oči. Na eni strani ublaženje draginje, na drugi pa — novi davki!

Seveda Bienenrth na koncu ni pozabil, popihati poslancem malo na srce, da naj bi ne delali ovir predlogi za italijansko pravno fakulteto. No, tukaj bomo govorili mi jugoslovani, in sicer tako, kakor bo nam prav.

Sicer ni Bienenrth povedal nič posebnega. Pojde naprej, kakor doslej, strogo „objektivno“ in „nepristransko“! Prakticiralo se bo tisto objektivnost, ki ni nič drugega, nego zaščita sitim in nadaljevanje z zanemarjanjem lačnih. Bienenrth hoče biti objektivni v smislu, da ne bo vlada ničesar dovoljevala v narodnih stvareh enemu plemenu, če ni v to privolilo drugo plemo, s katerim je prvo v sporu. To zveni celo lepo na prvi hip in bi bilo tudi pravično, ako bi

se v naši državi bili boji med narodi, ki so že enakopravni in enakoveljavni in ki že uživajo jednako politično svobodo in so jednako deležni dobrot ustavnega življenja. Označeni princip Bienenrthov bi bil opravičen in hvalevreden, ako bi v narodnih bojih na obeh straneh šlo le za pomnožitev politične moči preke mere enakosti, ki jo uživajo eni in drugi. Ali pri nas temu ni tako. Avstrijski problem je marveč v znamenju bojev — da se izrazimo po domače — med

Velika indijska železnica. Iz Petrogradu javljajo: V ruskem ministerstvu za trgovino in obrt se je vršila konferenca, na kateri so razpravljali o tako zvanem „veliki indijski železnici“. Konferenci je predsedoval minister S. T. Timašev, a prisostvovali so zastopniki ministerstva za trgovino in obrt, ministerstva za unanje stvari in moskovskega borznega odbora. Bivši minister Timirjašev, kakor zastopnik onih, ki zahtevajo koncesijo, je živahno zagovarjal izvedbo nameravane železnice, dočim je zastopnik moskovskega borznega odbora Krestnikov naglašal, da gradnja te železnice naravnost uniči interese ruske trgovine in industrije. Rusija izgubi povsem perzijski trg, ki ga pridobita Anglija in Nemčija. Na omenjeni konferenci ni došlo do nikakega sklepa. Druga konferenca se bo vršila čez nekoliko tednov.

BRZOJAVNE VESTI.

Bančno vprašanje v finančnem odseku.

DUNAJ 19. V današnji seji finančnega odseka je začela razprava o bančni predlogi. Govoril je najprvo finančni minister dr. Meyer, ki je povdarjal nujno potrebo rešitve bančnega vprašanja.

Posl. dr. Kramář je zahteval, da morajo dobiti v generalnem svetu banke tudi Čehi svoja zastopstva.

Posl. Choc se je pritoževal proti protislovanskemu duhu, ki vlada v avstro-ogrski banki.

Posl. dr. Ellenbogen je rekel, da so socialni demokratje za narodna zastopstva v banki, ako se v isto ne vnaša politiko.

Češki namestnik zaprisežen.

DUNAJ 19. Cesar je danes predpol. zaprisegel grofa Thuna kakor namestnika Češke. Pri tem sta posredovala viši komornik grof Gudenus in minister za notranje stvari grof Wickenburg.

Kralj Peter obišče papeža.

DUNAJ 19. „Allg. Corr.“ poroča iz Rima, da obišče srbski kralj povodom svojega poseta v Rimu tudi papeža.

Otvoritev nove grške skupščine.

DUNAJ 19. „Fremdenblatt“ poroča iz Aten, da bo nova grška skupščina vsled sklepa ministerstva otvorena v nedeljo brez prestolnega govora.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 19. Zbornica je nadaljevala razpravo o bančni predlogi. — Posl. Kovacs je govoril proti predlogi in za samostojno banko. Razprava je bila potem prekinjena in odgodjena na jutri.

Ogrska ministra na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 19. Ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary in pravosodni minister dr. Szekely se podasta jutri na Dunaj, da se skupno z avstrijskim ministerskim predsednikom baronom Bienerthom, ministroma Hohenburgerjem in Georgijem vdeležita konferenci, ki se bo vršila v soboto. Na tej konferenci se bodo ministri posvetovali o sklepi redakciji vojaškega pravnega reda.

Položaj v Makedoniji.

CARIGRAD 18. Mahmud Ševket paša je izjavil nekemu politiku, da je položaj v Makedoniji zelo kritičen, ker postopajo Bolgari in Grki složno. Ali Turčija ne opusti svojih pravic in jih bo v Makedoniji branila z vsemi silami.

Aviatika.

SAN FRANCISCO 19. Aviatik Ely je napravil danes s Curtissovim biplanom letalni poskus z nekega prostora oddaljenega 12 milj južno od San Franciska na križar „Pensylvania“, ki je usidran pred mestom. — Posrečilo se mu je dospeti na križar.

Deputacija dunajskega mestnega sveta odpotovala iz Pariza.

PARIZ 19. Deputacija dunajskega mestnega sveta z dr. Neumayerjem na čelu je ob 9-10 predpoludne odpotovala na Dunaj. Na kolodvoru so se od dunajskih gostov poslovili predsednik, podpredsedniki in tajniki municipalnega sveta. — Župan dr. Neumayer je izročil predsedniku pariškega municipalnega sveta svoto 1500 frankov za pariške siromake.

Turčija.

CARIGRAD 19. Listi poročajo, da bo prihodnji teden sklicano na šesttedenske vojaške vaje 60.000 redifov 1. 2. 3. in 5. armadnega zbora. Ko bodo ti odpuščeni, bo sklicanih 60.000 drugih redifov.

Novi avstroogrski poslanik pri Vatikanu.

RIM 19. „Corriere d'Italia“ piše, da je sv. Stolica privolila v imenovanje kneza Schönburg-Hartensteina avstroogrskim poslanikom pri sv. Stoli. Ker popravljajo palačo Venezia, zato se novi poslanik definitivno preseli v Rim še le pozneje. Tjakaj pride nekoliko dni po odhodu grofa Szecsenja, da izroči papežu svoje poverljivo pismo. Grof

Szecsens ostane v Rimu do konca febr. ali začetka marca.

Štrajk v Barceloni.

BARCELONA 18. Okolu 2000 delavcev vodnih naprav in raznih tovarn v predmestju Sv. Martina je pričelo štrajkati.

BARCELONA 19. Štrajkujoči vozniki, okolu 3000, so sklenili, da prično v ponedeljek zopet delati.

Vinogradniki proti izdelovalcem šampanjca.

EPERNAY 19. Tu so bili veliki izgredi vinogradnikov proti izdelovalcem šampanjca. Izgredniki so naskočili neki transportni voz, na katerem je bilo 2500 steklenic šampanjca in vse pometali v reko.

EPERNAY 19. V minoli noči so demonstrirajoči vinogradniki šli v Hautilliers, so siloma udrli v klet tovarnarja šampanjca, kjer so razbili s